

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

Warszawa, 27 czerwca 2017 roku

ZSS.422.26.2017.SK

**Pan
Konstanty Radziwiłł
Minister Zdrowia**

Szanowny Panie Ministrze,

dokonując analizy spraw wpływających do Rzecznika Praw Dziecka stwierdzam konieczność podjęcia działań mających na celu uszczelnienie systemu monitorowania losów dziecka od momentu jego narodzin, tak aby uniemożliwić „zagubienie” dziecka w systemie ochrony zdrowia.

Rzecznik Praw Dziecka podejmował szerokie działania w zakresie uszczelnienia systemu monitorowania losów dziecka, wnosząc do poszczególnych Ministrów Zdrowia o podjęcie działań w zakresie zabezpieczenia dobra dziecka. Efektem realizacji postulatów Rzecznika w tym zakresie była zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porożu oraz opieki nad noworodkiem.¹ Dzięki wprowadzonym zmianom podmiot leczniczy, w którym odbył się poród, zobowiązany jest do przekazania informacji o porodzie położnej podstawowej opieki zdrowotnej lub podmiotowi sprawującemu opiekę nad matką w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Natomiast fakt skutecznego przekazania zgłoszenia jest dokumentowany potwierdzeniem jego odbioru, które dołączane jest do wewnętrznej dokumentacji noworodka prowadzonej przez podmiot leczniczy dokonujący jego wypisu. Zgodnie z nowymi przepisami w przypadku, gdy matka nie potrafi wskazać położnej lub istnieje podejrzenie możliwości wystąpienia problemów

---

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1132

opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie noworodka, podmiot leczniczy powiadamia o porodzie powiatowe centrum pomocy rodzinie w miejscu pobytu matki i noworodka².

Zmiany te miały zapobiec niepożądanym zjawiskom zaniedbań w opiece nad dziećmi.

Kolejnym krokiem wzmacniającym system monitorowania losów dziecka było wprowadzenie Książeczki Zdrowia Dziecka i nadanie jej rangi państwowego dokumentu medycznego. Wnioski Rzecznika w tym zakresie zostały przyjęte i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej znowelizował ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta³. Od 1 stycznia 2016 r. każde nowo narodzone dziecko bezpłatnie otrzymuje Książeczkę zdrowia.

Na podstawie spraw wpływających do Rzecznika Praw Dziecka należy uznać, że przyjęte dotychczas rozwiązania prawne są nadal niewystarczające.

Zagadnieniem budzącym niepokój Rzecznika Praw Dziecka jest brak narzędzi prawnych kontrolujących losy dziecka w przypadku niezgłoszenia się przez rodzica (opiekuna prawnego) do placówki medycznej. Zarówno rzucone rozporządzenie, które obowiązywać będzie jedynie do końca grudnia 2018 r. i zostanie zastąpione standardami organizacji opieki zdrowotnej, jak i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych⁴, w żaden sposób nie regulują kwestii związanej z postępowaniem przez placówki medyczne z dokumentacją dziecka – kartą szczepień (przekazaną ze szpitala, w którym dziecko się urodziło) w przypadku niezłożenia przez rodzica (opiekuna prawnego) pisemnej deklaracji o określonym wzorze ze wskazaniem lekarza zatrudnionego w placówce medycznej.

Brak jest zatem przepisów normujących działania, które w tej sytuacji powinna podjąć placówka medyczna. Rodzi się zatem pytanie o ciągłość opieki zdrowotnej nad noworodkiem po opuszczeniu szpitala.

Znowelizowane przepisy w tym zakresie miały uszczelnić system ochrony zdrowia dziecka, lecz z praktyki wynika, że wprowadzane zmiany są niewystarczające w sytuacji, w której rodzic (opiekun) nie dokona wyboru lekarza lub nie jest zainteresowany otoczeniem dziecka opieką medyczną.

---

² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 16 września 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, położu oraz opieki nad noworodkiem (Dz. U. poz. 1514).

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 186, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 849, z późn. zm.

W ocenie Rzecznika należy przedsięwziąć kolejne działania mające na celu uchronienie dzieci przed „zagubieniem” się w systemie.

Mając powyższe na uwadze, działając na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się do Pana Ministra o dokonanie kompleksowej analizy zgłoszonego problemu, a także podjęcie niezbędnych dla ochrony praw dziecka działań legislacyjnych, poprzez skorzystanie z udzielonego Ministrowi Zdrowia upoważnienia ustawowego i wprowadzenie przepisów zapewniających bezpieczeństwo dzieci.

Z szanowaniem i szacunkiem
Marek Szustakowski